

СПРАВА «ХРУС ТА ІНШІ ПРОТИ УКРАЇНИ»

(CASE KHRUS AND OTHERS v. UKRAINE)

(Заява № 38328/14 та 4 інші заяви)

Стислий виклад рішення від 02 березня 2023 року

У цій справі згідно з твердженнями заявників кожен з них зазнав жорстокого поводження працівників правоохоронних органів, та ефективного розслідування їхніх скарг на таке жорстоке поводження проведено не було. Незважаючи на скарги заявників на жорстоке поводження, кримінальні справи порушувалися із надмірною затримкою або були передчасно закриті у зв'язку з відсутністю ознак такого поводження. Постанови про закриття кримінальних проваджень скасовувались судом або прокуратурою у зв'язку з виявленими національними судами недоліками. Розслідування у справах четвертого та п'ятого заявників тривають. До Європейського суду з прав людини (далі – Європейський суд) заявники скаржилися, посилаючись на різні положення Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод (далі – Конвенція), на жорстоке поводження з ними працівників міліції та непроведення належного розслідування їхніх відповідних скарг. Європейський суд вирішив, що відповідні скарги мають розглядатися лише за статтею 3 Конвенції. Перший заявник також скаржився за пунктом 1 статті 5 Конвенції на затримку в оформленні документів щодо його затримання 02 вересня 2011 року, за пунктом 1 статті 6 Конвенції на надмірну тривалість кримінального провадження та за статтею 2 Протоколу № 4 до Конвенції, що його свобода пересування була обмежена на необґрунтовано тривалий період з огляду на підписку про невиїзд, яку він був зобов'язаний надати національним органам влади у вересні 2011 року. Розглянувши скарги заявників за статтею 3 Конвенції, Європейський суд зазначив, що наведені заявниками описи обставин жорстокого поводження з ними є детальними і послідовними, та дійшов висновку, що держава несе відповідальність за це, отже було порушено статтю 3 Конвенції. Крім того, посилаючись на рішення у справі «Каверзін проти України», Європейський суд вказав, що небажання органів державної влади забезпечити оперативне та ретельне розслідування скарг на жорстоке поводження працівників правоохоронних органів становить системну проблему, і констатував порушення процесуального та матеріального аспектів статті 3 Конвенції у зв'язку зі стверджуваним жорстоким поводженням із заявниками. Щодо решти скарг першого заявника Європейський суд, враховуючи всі наявні у нього матеріали, дійшов висновку, що вони також свідчать про порушення Конвенції у світлі його висновків у рішеннях у справах проти України. Розглянувши скарги першого заявника за статтею 2 Протоколу № 4 до Конвенції, Європейський суд зазначив, що він уже розглянув питання щодо тривалості кримінального провадження, яка пов'язана з цією скаргою, відповідно до

пункту 1 статті 6 Конвенції, у зв'язку з чим відсутня необхідність розглядати цю скаргу.

ЗА ЦИХ ПІДСТАВ СУД ОДНОГОЛОСНО

«1. Вирішує об'єднати заяви;

2. Оголошує прийнятними скарги на стверджуване жорстоке поводження працівників правоохоронних органів і непроведення ефективного розслідування у зв'язку з цим, висунуті всіма заявниками, а також скарги на незаконне затримання та тривалість кримінального провадження, висунуті паном О.В. Хрусом у заяві № 38238/14;

3. Постановляє, що було порушено як матеріальний, так і процесуальний аспекти статті 3 Конвенції як у зв'язку зі скаргами на жорстоке поводження, висунутими у всіх заявах;

4. Постановляє, що немає необхідності розглядати прийнятність та суть скарги за статтею 2 Протоколу № 4 до Конвенції, висунутою паном О. В. Хрусом у заяві № 38328/14;

5. Постановляє, що було порушено пункт 1 статті 6 Конвенції у зв'язку зі скаргою, висунутою паном О. В. Хрусом у заяві № 38328/14;

6. Постановляє, що було порушено пункт 1 статті 6 Конвенції у зв'язку зі скаргою, поданою паном О. В. Хрусом у заяві № 38328/14;

7. Постановляє, що: (а) упродовж трьох місяців держава-відповідач повинна сплатити заявникам суми, зазначені у таблицях в додатку, які мають бути конвертовані в національну валюту держави-відповідача за курсом на день здійснення платежу; (b) із закінченням зазначеного тримісячного строку до остаточного розрахунку на зазначені суми нараховуватиметься простий відсоток (simple interest) у розмірі граничної позичкової ставки Європейського центрального банку, яка діятиме в період несплати, до якої має бути додано три відсоткові пункти;

8. Відхиляє решту вимог заявників щодо справедливої сатисфакції.»